

Datafag har ikke alltid vært dominert av men

Trolig er det PC-ens skyld at to generasjoner kvinnelige programmerere gikk tapt.

Silvija Seres, President Polyteknisk Forening

<http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/Datafag-har-ikke-alltid-vart-dominert-av-menn--Silvija-Seres-25462b.html>

Kommende uke er det 200-årsjubileum for Ada Lovelace, verdens første programmerer. Verden over feires kvinner i IT-bransjen, og anledningen brukes som utgangspunkt for en global rekrutteringsinnsats.

Fra databransjens start var mange sentrale programmerere kvinner. De var lenge nærmest likestilt med menn og sto samlet for rundt 37 prosent av IT-relaterte studieplasser og arbeidsstyrken i denne sektoren. På 1980-tallet ble andelen halvert og har holdt seg på rundt 18 prosent.

Kvinnelige datahelter

I 1837 laget Charles Babbage en beskrivelse av Analytical Engine, den første mekaniske datamaskinen.

I 1843 skrev Ada Lovelace, datteren til Lord Byron, det første programmet for denne teoretiske datamaskinen. Ada ble dermed den første programmereren i verden og fikk senere et vakkert programmeringsspråk oppkalt etter seg.

Babbages drøm ble realisert først på 1940-tallet gjennom datamaskinene Mark I og ENIAC, begge opprinnelig programmert av kvinnelige matematikere. En av dem, Grace Murray Hopper, laget også den første kompilatoren og dataspråket Cobol.

Og det var mange andre viktige kvinner i faget: Edith Clarke var en av de første dataoperatørene, Margaret R. Fox var en av de første datasjefene, og Margaret Hamilton var en av programmererne bak Neil Armstrongs månelanding. Flere vinnere av Turing-Prisen, IT-verdenens nobelpris, var kvinner.

PC avskrekket kvinner

Fra 1970 vokste andelen kvinnelige IT-ingeniører i USA, raskere enn i andre ingeniørfag, inntil utviklingen bråstoppet og snudde midt på 80-tallet.

Det finnes ingen entydige svar på hvorfor dette skjedde.

Forskere har lett høyt og lavt etter forklaringer: svak dataopplæring i skolen; svak sosial inkludering i IT-studier; manglende synlige rollemodeller; familiefiendtlig arbeidskultur og flere. Listen er lang, nedslående og åpen, med standardreferanser til glasstak, lav anerkjennelse og stereotypier. PC-enes inntog kan være en forklaring.

De første årene ble de markedsført spesifikt mot menn, og det var stor forskjell i andel menn og kvinner med tilgang til PC. Dermed ble programmering en guttegreie.

Datidens nerdefilmer, journalistikk og faglitteratur forsterket en fellesoppfatning av hvem gode programmerere er, kan og bør være. Mennene fikk en studiefordel i klasserommet på grunn av lekeerfaringer fra gutterommet, og kvinnene ble effektivt demotivert.

Hva nå, Ada?

Databransjen opplever stadig større mangel på kvalifisert arbeidskraft. Vi lever i et av de mest digitaliserte samfunn i verden, og har hverken grunn eller råd til å miste alle de gode kvinnelige talentene.

Det er på tide å endre måten vi profilerer datayrket på for jenter og kvinner, og vi må lære alle kidsa å kode, jenter som gutter, både denne uken og i årene fremover.